

Slovenski List.

Neodvisno slovensko krščanskosocijalno glasilo.

Štev. 10.

V Ljubljani, v soboto 5. februarja 1898.

Letnik III.

„Slovenski List“ izhaja v sredo in saboto. **Naročnina** je za vse leto 4 gold., za pol leta 2 gold., za četrt leta 1 gold. Vsaka številka stane 5 novč. — **Dopisi** pošiljajo se uredništvu „Slov. Lista“ v Ljubljani. — **Nefrankovani dopisi** se ne sprejemajo; rokopisi se ne vračajo. — **Naročnina, reklamacije in oznanila** se pošiljajo upravništvu „Slov. Lista“ v Ljubljani. Uredništvo in upravništvo sta v Ljubljani, **Gradišče štev. 15.** Uradne ure od 10. do 12. dopoldne. — **Oznanila** se računajo po navadni ceni.

Demonstracije nemških dijakov in Slovenci.

Prijenljivost vlade proti nemškim izgredom je dala nemškim visokošolcem pogum, da nadaljujejo Wolfovo delo iz državnega zbora. Z demonstracijami hočejo učiti avstrijsko vlado kozjih molitvic in jej narekovati: Pleši takó, kakor godemo mi, če ne, uničimo državni red! Ko bi slovanski dijaki le poskusili kaj takega, kar počenjajo nemški dijaki že več dnij, izključili bi jih iz visokih šol kot upornike zoper državo in njeno avtoriteto in signali bi cele polke skupaj, kakor oni dan v Prago, da obsedejo vseučilišča. A Nemeec je gospod, ropotati in nemir delati je prepovedano le slugam . . .

Neverjetno je res, kaj se godi te dni po visokih šolah, in kako vlada vse to mirna gleda, kakor bi čakala, da naj bi brezkončnemu izzivanju odgovorili Slovani, in potem prejeli bič, katerega so že davno zaslužili Nemci. Z nemškimi praškimi dijaki, ki so izostali od predavanj, so se solidarne izrekli dijaki na dunajskih visokih šolah, dalje dijaki v Gradcu, Inomostu, slušatelji rudarske akademije v Ljubnem itd. Rektorji so na videz opominjali dijake, da naj opuste protipostavno ravnanje. Za to se dijaki niso zmenili. Divjali so po sobanah, kjer je bilo predavanje, s kričanjem prepredili profesorjem, da niso mogli govoriti, psovali zlasti slovanske profesorje, dijake pa, ki so hoteli poslušati ali delati, so s palicami prisilili, da so zapustili dvorano. Dijaki imajo potuho v profesorjih.

Rektorji so imeli dne 2. februarja na Dunaju posvetovanje, a dolžili so v prvi vrsti Čehe, da so dijake razburili, in potem so šli k ministerskemu predsedniku na konferenco. Baron Gautsch je obžaloval surove dijaške izgrede, pritrtil, da je bila prepoved o nošnji znakov opravičena, da se obvaruje osebna varnost, in da ne najde v tej prepovedi nikake zle namere proti nemškemu dijaštvu. Rekel je dalje, da vlada tega nepokoja ne bode dalje mirno gledala, ker visoke šole morajo izpolnovati svojo nalogo, šole morajo biti kraji, posvečeni uku in vedam, ne pa političnim demonstracijam.

Nemški dijaki pa še niso odnehali. Drugi dan, dne 3. februarja, so na Dunaju zopet demonstrovani. Nato je prišel ukaz, da se predavanja ustavijo za 8 dnij na medicinski, juristiški in filozofski fakulti. Zbralo se je zopet 400 nemških dijakov, ki so se podili celo na kliniko, kjer so vpričo bolnikov kazali svojo nemško kulturo. Češkimi tehnikom, ki so hoteli priti do rektorja, so pa branili dohod. Tako so Nemcem dovoljena vsa nasilstva in slovansko dijaštvo trpi veliko za pravično stvar. Obkoljeno je od strupeno zagrizenih, kot veriga se držečih nasprotnikov in pri tem brez podpore in brez orožja v tujem mestu.

Upamo, da bode tudi to imelo svojo dobro stran. Kar je vedno v programu somišljenikov „Slov. Lista“, kar so naši možje že na raznih shodih poudarjali in celo proti strupenim ugovorom junaški branili, misel, da naj se osnuje slovensko vseučilišče v Ljubljani, je priplavala na vrh. To sta zahtevala jeden dan, dne 3. februarja, „Slovenec“ in „Slov. Narod“ v posebnih člankih.

Še isti večer je g. dr. Tavčar v občinskem svetu ljubljanskem, kamor je došla od dunajskih vseučilišnikov brzojavka, da se Slovani s silo izganjajo z vseučilišča, staval predlog, da občinski svet obsoja izgrede nabujkanih nemških buršev in da naj se ministerski predsednik naprosi, da ne bode škode trpelo slovansko dijaštvo. Obč. svetnik dr. Bleiweis je predlagal, da naj vlada ustanovi v Ljubljani pravno in filozofično akademijo. Sprejel se je pa še boljši predlog obč. svetnika dr. Krisperja, da se v Ljubljani ustanovi slovensko vseučilišče s pravno, modroslovno in bogoslovno fakulteto. Tudi ta sklep je župan Hribar precej naznanil ministru.

Včeraj sta zaradi dijaških izgrediv in vseučilišča v Ljubljani jednaka predloga stavila poslanca Hribar in dr. Majaron v seji kranjskega deželnega zbora. Nemci so govorili in glasovali contra. Predlo je posebno baronu Schwegelnu, katerega je živo prijemal poslanec Kalan.

Slovenski poslanci so držali skupaj. Zjediniła jih je nemška sila!

Izvirni dopisi.

Z Dolenjskega, 5. februarja. Politični valovi v naši deželi so vedno večji in zdi se mi, da igra glavno ulogo „Slov. List“. Vsi listi, razun jednega, se boré sedaj za njegov program. Kakšen razloček od onega časa, ko so se mu jedni muzali in mu dajali priimke, drugi ga pa imenovali katoliškega liberalca, ker je priporočal slogo in spravo na Kranjskem! Kar čez noč postali so „Slovenčev“ članki čisto članki, pisani v duhu „Slov. Lista“. Čudno se je gotovo zdel marsikomu ta pojav, toda, kdor je že prej trezno sodil naše razmere, je moral priti do zaključka, da bo prišla ideja sloge na Kranjskem, prava ideja slovenska, sama ob sebi na dan. Že v tistem času, ko je začel izhajati „Slov. List“, je bila narodna ideja močna. Nemci so se jeli združevati, in kdorkoli je le pogledal nekoliko v bodočnost našega malega naroda, videti je moral, da čaka naroda pogin, ako ne bo jedin. To uvidel je tudi dr. Šustersič, in marsikomu so izginili predsodki, katere je do sedaj imel o njegovi politiki. Naenkrat se je razlegal glas po Slovenskem: Sprava! Kakor meteor je padla ta beseda marsikomu v glavo. A vsi so bili za njo. Kdor je poznal vladnoželjnost nekaterih veljakov, ki hočejo na površju ostati, je takoj s početka dvomil o uspehih pogajanj. Največji nasprotnik pa mora priznati, da je pri tem „Slovenec“ ohranil čudovito „mirno kri“, in pokazal fin takt.

Napravljal je „Narod“ umetne dopise. Ne rečem, da so bili vsi pisani v uredništvu ali dopisniki so bili najbrže naprošeni in so dobro vedeli, v kakem duhu pisani dopisi listu ugajajo. Vsak dan je prišel dopis od drugod, jeden bolj podel kot drugi. Sama diplomacija! In če bi priobčil kdo sto takih dopisov, tedaj je vendar to le sto zasebnih mnenj! Sedaj so pa dopisi ponehali. Odkod to? Ali je prišel kak migljaj? Ali so se oglasili naročniki? — „Narod“ od torka je prinesel na senzacionalni članek „Slovenčev“ sicer jako dolg odgovor, a v njem ni prav nič odgovorjenega. Same besede! Samo to povdarja, da so oddali odposlanci katol. nar. stranke pri razgovoru le vsak svoje zasebno mnenje. Članek „Narodov“ je bil tako prazen, kakor tisti dopisi,

ki so imeli kot dokaz zoper spravo samo strah za „napredne in svobodomiselne ideje“. Jaz bi le rad vedel, kakšne so te ideje. Zdi se mi, da so to le fraze, same fraze! In če niso gole fraze, če hoče narodno-napredna stranka v svoj program res postaviti nevero in postati protikršćanska stranka, tedaj konstatujem, da se je ta stranka v zadnjih treh letih bistveno izpremenila. Dne 28. avgusta l. 1895. je napisal „Slov. Narod“ članek za spravo mej Slovenci. Glavni odstavek tega članka se glasi: „V verskem oziru pač ni take razlike, da bi morali mi Slovenci se prepirati med seboj. Vsaj vendar sklepi shoda zaupnih mož narodne stranke v tem oziru popolnoma zadoščajo. Naša katoliška stranka se ni upala ničesa ugovarjati. In dalje piše „Slov. Narod“: Če smo okritosrčni, moramo reči, da nas loči jedino le narodno vprašanje in pa želja nekaterih mož katoliške stranke po „pravkovanju“. — Članek se končuje z besedami: „Če hočete, da se razpor mej nami poravna, le približajte se dr. Bleiweisovim načelom v narodnem oziru“. — Katera stranka se danes mora približati Bleiweisovim načelom in oddaljiti se od načel pokojnega Deschmanna, ki ni bil z Bleiweisom v zvezi — leži na dlani.

Škoda, da so ljudje že plačali naročnino za „Narod“, drugače bi ta list sedaj že izvedel, kaj je bojkot. Srd proti njemu je splošen.

Dunaj, 3. febr. (Štrajk nemških buršev na dunajskem vseučilišču). Znano je, kaj je vzrok nevolji v krogih nemškega burševstva. Policijsko ravnateljstvo v Pragi je namreč odredilo, da dijaki ne smejo nositi nikakih društvenih znamenj, bodisi čepic ali trikolorjev. Ta prepoved pa je grozno razjarila nemške burše. Sklenili so torej, da toliko časa ne bodo pobjajali predavanj in da bodo tako dolgo štrajkali, dokler se ne umakne ta ukaz praške policije. Pozvali pa so praški burši tudi svoje tovariše po drugih mestih, naj posnemajo njihov vzgled in naj zabranijo dotlej vsa predavanja, dokler se v Pragi ne prekličé dotična prepoved. Pretekli četrtek, 27. prosinca t. l., so imeli dunajski burši na univerzi shod. Tu so sklenili, da se pridružijo jednoglasno praškim svojim komilitonom in za teden dnij, to je v četrtek 3. svečana, začno s štrajkom na dunajski univerzi, ako se dotlej še ne razveljavi ukaz policijskega ravnateljstva v Pragi. Slovanski dijaki pa so na svojem shodu protestovali proti temu sklepu dunajskih germanskih buršev, se odločno izrekli proti štrajku in sklenili, da hočejo še zanaprej obiskovati predavanja in jih vzdržati, čeprav bi jih nacionalni burši hoteli onemogočiti. Tu je bil nov ogenj v strehi. Še bolj je vskipela jeza nemškega dunajskega dijaštva in še bolj se je utrdil njegov sklep: preprediti predavanja. In ta sklep so tudi slavno izvršili. Pretekli četrtek, dne 3. svečana, kazala je avla tukajšnjega vseučilišča nenavadno živahno gibanje vže ob osmi uri zjutraj, kar sicer ni navada. Od vseh strani so drli skupaj nemški burši v čepicah in z društvenimi trakovi. Bilo pa je mej njimi tudi mnogo dvomljivih obrazov — gotovo za ta dan nalašč najete fakinaže. Ob četrtna deset so vdrli burši v one sobane, kjer bi se imela vršiti predavanja. Ondi so razsajali, bili po klopeh s palicami, tolkli z nogami, sikali — prav kakor

njihov veliki mojster Wolf v državni zbornici — in tako prisilili dotične profesorje, da so morali nehati predavati in oditi.

Istotako, kakor na univerzi, godilo se je tudi na klinikah. Na kliniki se je profesor Zuckerkandl zaprl s svojimi slušatelji v dvorano. A prihruli so burši, razbili vrata in prisilili profesorja, da je odšel. To počenjanje prisililo je rektorja, da je dal ob devetih nabiti na črni deski v avli naznanilo, da do 10. t. m. ustavi vsa predavanja, izvzemši na bogoslovnem oddelku, kjer je vladal popolen mir. Burši so torej dosegli, kar so želeli. Ako bi bil rektor imel resno voljo in odločno nastopil proti njim, bi se to pač ne bilo zgodilo in predavanja bi se nadaljevala mirnim potom. Pa na to niti misliti ni, da bi se stopilo nemškimi buršem na prste. Saj sta se celo izjavila dva profesorja nacionalca nasproti buršem: le uganjajte, kar se vam ljubi, saj se vam ne bo ničesar zgodilo. Burši so vdrli tudi v dvorano, kjer se predava specifično za Slovane, grozno razsajali in odpodili profesorje. Radi tega so se takoj podali odposlanci slovanskega dijaštva k rektorju, obsojali počenjanje buršev in zahtevali naj senat ukrene vse, da se predavanja nadaljujejo. Pa rektor Toldt jim ni vedel nič drugega povedati, kakor da naj bodo Slovani mirni, naj potrpe in naj se udajo premoči nemških buršev. Prav tako se je odgovorilo od poslancem tudi pri naučnem ministru.

Potem so burši izlili tudi svoj žolč nad Slovane. Nagnetlo se je vse polno teh divjakov v avlo in z glasnimi „hinaus!“ in s psovki ter pretenjem prisililo slovanske dijake, da so morali zapustiti vsi univerzo. Slovanskim dijakom bi se sicer ne bilo treba umakniti, a niso bili pripravljeni na tako nasilje, prepuštili so morali avlo ter sploh univerzo nemškim buršem — sinovom očeta in vodnika slavnega Wolfa. Tudi radi tega brutalnega postopanja burševskega so slovanski dijaki vložili protest. Tako torej gospodarijo nemški burši na dunajski univerzi. In vendar je to vseučilišče sezidano za visokošolce vseh narodnostij in vsi avstrijski narodi so jednako, kakor Nemci, prispevali zanje. Vlada pa vse to mirno gleda in pri miru pusti in nič ji ne moti mirne vesti, da se tako krasno izvršuje ona menda (!) v državnih zakonih zagotovljena enakopravnost! Kje si pravica v Avstriji?

Naši državni poslanci pa naj si zapomnijo, kako se godi slovanskim dijakom na dunajskem vseučilišču, da ob svojem času v državnem zboru osvetljuje te nezdrave razmere in odločno zahtevajo pravice, katere gredo slovanskim akademikom, in krepko protestujejo proti temu, da bi bili ti izročeni na milost in nemilost nemškim buršem.

A. D.

Politiški pregled.

Državni zbor se baje skliče dne 8. marca.

Slovanski visokošolci dunajski so imeli dne 1. februarja sestanek. Zbralo se je 400 slovenskih, hrvatskih, srbskih, ruskih, poljskih, čeških in bolgarskih dijakov. Vsak je govoril v svojem narečju slovanskem. Sklenili so: 1.) da naj velja prepoved glede nošnje znakov in da se zaradi tega ne opuste predavanja; 2.) da protestujejo proti stavkanju nemških dijakov; 3.) da se naprosi ministerstvo, da bode branilo z vsemi sredstvi tudi Slovanom akademiške pravice, ako bi se hotelo zlorabiti dunajsko vseučilišče v nemško-nacionalne namene. Izvrstno so govorili Čeh g. V. Břečka, voditelj shod g. K. Vodušek, ing. J. Šega, Hrvat g. J. Popalić, Malorus g. Jugovic. Iz vseh govorov je odsevala ideja vzajemnosti in na koncu sta mogočno zadoneli po dvorani slovanski pesni „Hej Slovani!“ in „Naprej zastava Slave!“

V štajarskem deželnem zboru je poslanec dr. Rosina zaradi imen v zemljiški knjigi interpeliral slovenski. Galerija je napravila ropot in zapela „Wacht am Rhein“. Isto pesem so nemški burši zapeli tudi na vseučilišču med predavanjem g. prof. Štreklja. Včeraj so burši Slovincem zabranili vstop na univerzo in na kliniko. Quousque tandem?!

Za razširjenje volilne pravice so stavili predlog v štajarskem deželnem zboru dr. Dečko in drugi slovenski poslanci. Po tem predlogu bi se pomnožilo število deželnih poslancev in pravico voliti bi imel vsak, ki ima volilno pravico za občinske volitve.

V isterskem deželnem zboru so se 3. t. m. ponovili škandali. Galerija je obsipala manjšino z najgršimi psovki. Štirikrat je zapela izzivajočo pesem „Nella patria di Rossetti“ ter kričala „Fora i čšavi“. Občinstvo se ni hotelo odstraniti z galerij, dasi je to zaukazal predsednik.

V nižjeavstrijskem deželnem zboru se je proglasila izvolitev nemškonaprednega župana Parzerja kot neveljavna in poklican je bil v zbornico kršč. socialist dr. Löbel, dasiravno je ostal pri volitvi v manjšini. — Vlada je predložila dež. zboru nov lovski zakon, ki pa kmetom ni ugoden. — Posl. Kolisko je stavil predlog, naj se predpiše vsem avtonomnim oblastvom na Nižjeavstrijskem nemščina kot jedino dopustni uradni jezik. — Deželnemu zboru je došla brzojavna zahvala nemških poslancev iz Češke za sklep tega deželnega zbora glede jezikovnih naredb.

Nemški občinski svet v Brnu je sklenil, da se razširi volilna pravica v smislu volilne reforme za državni zbor. Napravi se nova splošna kurija, ki bode volila 9 zastopnikov v občinski svet. Pravico voliti bode imel v tej kuriji vsak svojepravni avstrijski državljani, ki je dovršil 24. leto. — Kaj pa dela g. župan Hribar? Ali je res izročil „svobodno misel“ gosp. Doberletu, ko se je vnovič dal upreči v nemčursko igro? Delavci so radovedni!

Dalmatinski deželni zbor so že vdrugič zapustili italijanski poslanci, ker jim vlada noče sezidati italijanske šole v Spljetu.

P. Stojalowski je bil dne 3. t. m. izvoljen državnim poslancem.

Domače novice.

Osebnosti. G. Ignac Huth, notarski kandidat v Konjicah, pride za notarja v Kranjsko Goro. — Na misijonškem potovanju v nemško vshodno Afriko je umrl slovenski misijonar P. Emanuel Drevenšček. Slovincem je spisal mnogo člankov o južni Afriki. — Umril je v soboto č. g. Ignacij Podobnik, župnik v Preserju. — V Borovnici je dne 1. februarja umrl nepričakovano vsled otrpnjenja srca župan Suhadolnik. — G. dr. Rudolf Sajovic je imenovan finančnim kopicistom pri finančnem ravnateljstvu v Ljubljani. —

Občinski svet ljubljanski je imel sejo dne 3. februarja. Župan Hribar je naznanil, da vsled osuševanja barja, oziroma zožitve struge Ljubljančine letos ne bo možno zgraditi Fran Josipovega mosta. — O dr. Tavčarjevem predlogu poročamo v članku. — Obč. svetnik Senekovič je nujno predlagal naj se takoj določijo cene za uvedbo električne razsvetljave v dež. gledališču. Med sejo je došla županu Hribarju brzojavka v kateri prosijo slovanski dijaki nujne pomoči. Župan Hribar je s privoljenjem obč. sveta ministerstvom predsedniku in naučnemu ministru brzojavno naznanil sklep obč. sveta v tej zadevi. — Na to so se rešile razne stavbinske zadeve. — Sklenila se je poprava Martinove ceste. Stroški ne smejo presegati 1050 gl. — Mestna tiskarska dela so se za prihodnje leto oddala obč. svetniku Kleinu — Občani v Vodmatu so vložili priziv proti plačevanju pasje takse za l. 1897. Priziv se je odbil. — Nemškemu „Eislaufverein“ se ni dovolilo zahtevano podaljšanje najemne dobe. Dobro! — Za olepšavo „Zvezde“ se je dovolil znesek 512 gl. 6 kr. — Obč. svetnik Škrjanec je interpeloval radi dovažanja ledu. — V sinočni seji rešile so se razne stavbinske zadeve, ki niso prišle na vrsto 3. februarja. Mestno elektrarno so zavarovali pri „Concordiji“.

Za vzajemno delo. Pod tem naslovom poroča „Slovenec“ z dne 4. februarja: „Klub katoliško-narodne stranke je včeraj določil odgovor na sporočilo kluba narodne stranke. Ta odgovor je dr. Papež vročil danes načelniku kluba na-

rodne stranke dr. Tavčarju. Pričakovati je, da se sedaj takoj nadaljujejo ustmeni posveti pravnega odbora.“ Tudi štajarski poslanci žele sloge.

V odsek za adresno na cesarja so bili v kranjskem deželnem zboru izvoljeni poslanci: Grasselli, Hribar (načelnik), baron Lichtenberg namestnik) dr. Papež, Povše, dr. Schaffer, baron Schwegel, dr. Tavčar, dr. Žitnik (poročevalec). — Slovenija se nadeja zanimive debate!

Sad Tavčar-Schwegelnove zveze. „Soča“ piše: „Jedna sama žalostna slika na celi periferiji Gorica-Trst-Pulj Celovec-Gradec! Nikjer nič tolažilnega! Nikjer nade na boljšo bodočnost! Vse nas tlači, blati in sramoti, ovira duševno in materialno, karkoli more! In v središču te nesrečne Slovenije? Deželni zbor kranjski — kjer edino imajo Slovenci večino — molči in se kar nič ne gane! „Ne vidi nič, ne sliši nič, kot bil bi mrtva stvar!“ Deželni zbor kranjski je prišel prav na tisto stopinjo, kakoršno je imel svoj čas naš deželni glavar grof Franc-Coronini tako rad. Prišli so, imeli par sej in sejic, potrdili račune, molčali in — šli. Prav tak se nam zdi deželni zbor kranjski v svoji sedanji sestavi! — Nemci in Italijani držé vsi za jednega, jeden za vse; ako se jednemu las skrivi, tulijo vsi po celi Avstriji, Prusiji in Italiji. Ko pa nas Slovence ob periferiji pritiskajo Lahi in Švabi, nimajo naši bratje v središču niti besede za nas niti na onem mestu, kjer bi brez ovir lahko govorili in pokazali — da vsaj čutijo z nami“ — Ker slični glasovi vedno naraščajo, pričakujemo od katoliško-narodne stranke, da se kmalu odločno gane in pokaže, da še niso vsi slovenski poslanci v deželnem zboru kranjskem pod nemškutarskim klobukom.

Še nekaj! „Slovenski Narod“ veselo poroča, da bode najodličnejša in najlepša predpustna veselica v „Narodnem Domu“ v Ljubljani ona, katere odboru načeljuje Nemeč Emerih Mayer. Mi smo pa nekaj, ko smo za neko hišo, ki ni kazina, nabirali tisočake, mislili, da bodo v njej načelovali Slovenci! — Ta naša pohlevna notica, ki je stala v zadnjem listu, je „Narod“ grozno spekla. Pravi, da ž njo sramotimo slovenski (!) trgovski stan, da se zaganjamo v gosp. Mayerja, ki je sicer „nemškega mišljenja“, ki pa svojim uslužbencem še nikdar ni kratil svobode, sodelovati pri narodnih društvih itd. Sklep vsi „Narodovi“ epopeji na Mayerja je ta, da je naš list zaradi te notice klerikalni in da mu je prvo sredstvo v boju obrekovanje.

Če bode kdo rešil Slovenijo, rešil jo bode gotovo dr. Slanc. Škoda, da „Narod“ ne prevzame odgovornosti za njegove neslanosti, katere je včeraj „na zahtevanje moral priobčiti“. Ta „kanonenfutter“ zasluži, da pride za zrcalo. Dr. Slanc v članku bolj prikrito prodaja isto modrost, katero je nedavno v neki družbi izustil, da namreč „čez deset let nobenega Slovenca ne bo več“.

V ljubljanskem „Narodnem Domu“ je vedno prijetnejše. Sedaj so nekateri prvaki pričeli gledati po strani že celo trgovske pomočnike, ki so jim za „Narodni Dom“ premalo akademski in tako je prišlo, da je na zadnjem „Vodnikovem plesu“, ki je bil v časih, ko smo bili Slovenci med seboj strpljivi ter se nismo prezirali, najsijajnejša veselica ljubljanska, plesalo samo 24 parov, dočim je rajalo v nemški kazini, kjer ne poznajo takega prvaštva, kakršen se širi v našem „Narodnem Domu“, 80 parov.

Slovensko gledališče. Sinoči se je na korist gđ. Terševe predstavljala „Arija in Mesalina“. Igralo se je slabo. Po četrtem dejanju je občinstvo zapustilo gledališče, misleč, da je igre konec. Peto dejanje se je doigralo še-le ob četrtna 12. uro.

Javnega predavanja prihodnji četrtek v „Katoliškem Domu“ ne bo, ker se v dvorani postavlja gledališki oder.

Kdo je ta? V zadnjem „Slov. Listu“ je znani umetnik, ki se je podpisal s šifro „oe“, pohvalil mladega umetnika, dvanajstletnega sinka g. prof. Funtka, da se je odlikoval na koncertu filharmoničnega društva. Notica je bila pisana samo z umetniškega stališča. Naš „listič“ je pač menda že vendar včasih pograjal napake narodnjakov in o nastopih Slovencev v nemških

predstavah skoraj zadosti izpolnil časninarsko dolžnost. A ker smo zdaj molčali, je „Narod“ planil po „Slov. Listu“ in mu nesramno očital, da „se peha na korist konkurenčnemu zavodu „Glasbene Matice“. Da se peha naš list?! Pregledali smo več letnikov izvestij fibarmoničnega društva in tu stoji med člani leto za letom: „Ivan Tavčar, Dr. der Rechte“. — Kdo je ta? Ali je res ta Tavčar glavni urednik „Slov. Naroda“?

Poneverjenje v okrajni bolniški blagajni ljubljanski. Boj za okrajno bolniško blagajno ljubljansko se je predvčerajšnjim končal s tem, da je policijski komisar Podgoršek aretoval blagajnika Branketa in uradnika Metnitza, ker sta oba pripoznala, da se je zgodilo v blagajni večje poneverjenje. „Ban Kregarovič“ je ob različnih protestih „Narodove“ klike z neizprosno doslednostjo zasledoval škandalozne razmere v blagajni ter zdaj prišel na sled tudi temu poneverjenju, ki je gotovo jeden glavnih vzrokov, da so se nekateri „Narodovci“ s tako silo borili za prvenstvo v odboru. Zaradi divje gonje na kršč. socialiste, kateri je dajal „Slov. Narod“ prostora, je že davno postala stvar sumljiva. Znani poštenjak Malovrh je meseca avgusta v „Narodu“ pisal, da je pri bolniški blagajni vse v vzornem redu ter imel predrznost, celo nekako trditi, da se hoče „Slovenski List“ polastiti njenega rezervnega zaklada ter je dostavljal: „ko bi jo dobili Kregar in tovariši v roke, bi bilo kmalu pri kraju z njo“. Več člankov pod naslovom: „krščansko-socialna nesramnost“ je nabrusil na nas Malovrh, in v dolgim „Poslanem“ sta gg. Klein in Branke dne 13. avgusta 1897. tajila vse nepravilnosti pri blagajni. V zadevo, kakor se govori, je zapleten tudi deželni poslanec trgovske in obrtne zbornice kranjske in občinski svetnik g. Klein. Uradnik Metnitz je pred 19. meseci že poneveril 719 gld. Gosp. Klein je bil obveščen o stvari, vendar je ni odbornikom naznanil, marveč je s tem hotel dotično svoto prikriti, da je naredil Metnitzu pobotnico, s katero je imel pravico do predujema 200 gld. Od teh 200 gld. je Metnitz blagajni povrnil neznatno svoto, okoli 614 gld. je pa blagajna morala trpeti, ne da bi se bil g. Klein zganil. Uradniku Metnitzu je blagajnik Branke po tem poneverjenju pustil nadalje še večjo prostost do denarja, ter moral vedeti za njegova nadaljna poneverjenja; svote še ni mogoče določiti. Treba bo dolgotrajnih revizij, to pa že danes lahko pribijemo, da se je 385 gld. 99½ kr. poneverilo ravno v času, ko je mestni magistrat ljubljanski na nasvet Malovrhov odstavil Kregarja in tovariše in sam gospodaril! Okrajna bolniška blagajna je za dobo 10 dnij ustavila vplačevanje ter izplačuje samo podpore bolh kom. Poroča se nam, da se je v Branketovem in Metnitzovem stanovanju vršila hišna preiskava in da so Branketa za sedaj izpustili iz zapora, ker se ni bati, da bi pobegnili. Metnitz nima nikakega premoženja in zato je ostal pod ključem. Na domu Metnitzovem so dobili več ponarejenih pobotnic. — Sinočni „Narod“ poroča o defraudacijah samo 7 vrstic, dočim je imel za blatenje poštenjaka Kregarja in njegovih tovarišev odbornikov odprte cele kolone. — Revizorji niso mogli najti dokaj plačilnih knjižic, ki so se deloma sežgale, deloma prodale za papir. Dosedaj se je že konstatovalo nad 1000 gld. poneverjenja.

O dogodkih na dunajskem vseučilišču se nam piše z dne 3. februvarja. „Današnji dogodki morajo prepričati vsakega trezno mislečega človeka, da nam Slovanom ni obstanka na tukajšnjem vseučilišču. Kako se je danes postopalo s Slovenci in Čehi, nam ostane neizbrisno v spominu. Mi Slovani smo jim gostje, ki se mastimo ob nemški kulturi, in moramo biti veseli, da nas ne spode. Ali tudi to se je danes zgodilo. Vsakega Slovana, ki je govoril v avli v svojem jeziku, so vrgli ven na cesto, češ pojdi v Prago ali kamor se Ti ljubi, tukaj za Vas ni prostora. (Čehom so že lahko zabrusili to v obraz, ko imajo svoje vseučilišče, a kaj pa z nami?) Čehe so pripodili s palicami do biblioteke, da so komaj utekli betom. Kaj pravi naša „alma mater“? Med temi demonstranti oz. štrajkovci so bili tudi — kar se razume — ljubljanski burši, ki so se seveda čutili v rajhu med brati; a tega ne bomo

pozabili da je neki burš Baier kazal s prstom na Slovence, ki so bili pri predavanju, češ tu so Slovenci le dajte jih! Predavanja so sistirana do 10. t. m., burši so namreč pridrli k posameznim predavanjem, ter onemogčili z vikom in s krikom, z razgrajanjem in zbiranjem profesorju predavati. Neki prof., katerega so tudi prisilili, da je nehal govoriti, se je značilno izrazil: „Ich schäme mich einer solchen Nation zu sein!“ Ni mi treba še opomniti, da so strgali burši vse slovanske nabitke (plakate) v avli, da dobi univerza sedaj bolj nemško lice! Naših poslancev bi bila torej dolžnost, delati na to, da nam vlada da kako (drugo) vseučilišče, kjer se bomo čutili varne (tukaj smo „vogelfrei“). Rektor sam pravi, da provociramo, če govorimo v svojem jeziku. Z nami se ne bo pometalo, kakor s kako „bando“.

Vedno predrznejši postajajo ljubljanski Nemci. Njihovemu izzivanju se sedaj pridružuje tudi nemški vojak. Preteklo sredo je tolpa nemških Belgijcev v neki tukajšnji gostilni tulila „Die Wacht am Rhein“. Ako se bode to ponavljalo, treba bode storiti na merodajnem mestu nekaj odločnih korakov.

Občina Vrhnika se ne bode razdelila v tri občine, ker je ta predlog odklonil kranjski deželni zbor. Za predlog sta govorila Vrhničana poslanca Lenarčič in Jelovšek, proti predlogu pa poslanci dr. Tavčar, dr. Schaffer, Globočnik in deželni predsednik Hein, častni občan vrhniški.

Dvojezična naznanila je poslal štajarskim poštam dunajski poštnohranilišni urad. Poštno ravnateljstvo v Gradcu je odredilo, da naj se za nemške kraje precej zahtevajo obrazci in naznanila v samonemškem jeziku. Nemško-slovenski jezik ima pravico samo v slovenskih krajih.

K sodišču bode prestopilo na Kranjskem okolu 8 učiteljev, ker je učiteljska plača tako nizka, da ne morejo dalje vstrajati v učiteljski službi.

Odbor občine Slatina pri Rogatcu je v seji dne 16. januarja t. l. imenoval častnim občanom preč. gosp. Jos. Tombaha, nadžupnika in dekana v Rogatcu, zaradi velikih zaslug, katere si je isti pridobil za občino v gospodarskem in političnem obziru v teku svojega bivanja v Rogatcu.

Potres je bil danes v Ljubljani 5 minut pred tretje uro popoldne.

V Mariboru so na svečnico pokopali dijaka, ki je padel v dvoboju. Na pogreb je prišlo iz Gradca okoli 600 nemških vseučilišnikov. Bil je res nemški „špektakelj“, ki pa ni imel pravega pomena, ker je bil morilec tudi Nemeč. Pomenljivo je le to, da so pred krsto šli socialno-demokratski delavci. Ko bi cerkev dvoboj zapovedovala, bi se gotovo nihče ne udeležil takega pogreba in svet bi trdil, da papež nori. Drugače je pa, ker cerkev dvoboj prepoveduje in onim, ki padejo v dvoboju, odreka cerkveni pogreb. Tedaj je pa treba žrtve človeške norosti počastiti vsaj s slovesnim pogrebom in potem „drgniti žalostnega močerada“.

Drobne novice. Javno predavanje, katerega je imel gosp. poslanec Povše v četrtek v „Katoliškem Domu“ o tem, kako se napoveduj novi osebni dohodninski davek, je bilo zopet izborna obiskano. — Škof Mahnič bode na Krku osnoval svojo tiskarno. — Občinske volitve v Pomjanu se bodo vendar enkrat vršile in sicer tekom tega meseca. Boj med Slovenci in Lahi bode hud. — Zaklad za izsušenje ljubljanskega barja ima po najnovjšem izkazu 102.448 gld. 74½ kr. premoženja. — Leta 1897. se je na Kranjskem premij za pobite zveri izplačalo 76 gld. — Nekatera županstva na Kranjskem oddajajo nemške vojaške knjižice. „Soča“ imenuje županstvo v Dobrunjah in Mostah. — Vodovod v Ambrusu, katerega bodo pričeli v kratkem graditi, bode veljal 100.000 gld. — Pravniško društvo v Celju, ki je mnogo let dremalo, je sklenilo z 2. glasovama večine, da se pri društvenih shodih ne sme slovenski govoriti. Oho! — Pri občinskih volitvah v Veliki Pirešici so prišli v odbor samo odlični slovenski možje. — V Mariboru se je ustrelil trgovski pomočnik Ivan Korenjak. — V Šiški so preteklo nedeljo na čitalnični „Vodnikovi besedi“ prvokrat predstavljali novo izvirno

veseloigro Alešovčevu „Prepir o krstnih imenih ali štirje zajci“.

Socijalni demokratje govore po Ljubljani da je v okrajni bolniški blagajni kradel krščansko-socialni odbor. Opozarjamo, da naj se pazi na dotične gospode, ter naj se jih naznanja načelniku okrajne bolniške blagajne, da jim zamaši usta.

Shod v Novem Mestu, katerega priredi „Obrtna zveza za Kranjsko“ jevsled dogodkov v okrajni bolniški blagajni ljubljanski, preložen na nedeljo 13. t. m. — V kratkem bode shod v Udmatu.

Društva.

Veliki kmetski ples. Odbor nam poroča, da je zanimanje za letošnji veliki kmetski ples izredno veliko. Mnogo se jih oglašja tudi z dežele. Vsi tisti, kateri po pomoti niso dobili vabilo, naj se oglase v prodajalnicah, kjer se vstopnice prodajajo, ali pa na večer plesa pri blagajnici. Originalna vaška godba iz Riomanov je že prišla v Ljubljano in se je producirala z velikim uspehom. Najnovejša vest pa je, da pride tudi cirkus Sidoli na kmetski ples. Kdor ne mara priti v narodni noši, pa sme priti v navadni promenadni toaleti.

Dne 13. februvarja bode, kakor se kaže, o „Katoliškem Domu“ zopet prav živahno. Ta večer se na „Zvezini“ predpustni veselici otvori z dramatično predstavo oder „Katoliškega Doma“. „Zveza“ se trudi, da bode ta otvoritev kolikor mogoče sijajna.

Odbor „Glasbene Matice“ je ustanovil v Novem Mestu glasbeno šolo. Krog resnih, za narod slovenski in za njega mladež vnetih mož v Novem Mestu je prevzel skrb za vzdrževanje šole, in tako je prihodnost Glasbene šole, za katero se prične vpisovanje dne 16. februvarja t. l., zagotovljena. Prišel se bo takoj odplačni pouk na klavirju in na goslih, in pa brezplačni pouk v glasbeni teoriji in v zborovem petju. Poznejši čas se bo pričel tudi pouk na raznih drugih instrumentih in v harmoniji. Za Novo Mesto, kjer obstoja dobro izvežbana godba, ki kaže posebno glasbeno nadarjenost, bode Glasbena šola velike važnosti.

Mestna hranilnica v Radovljici. V mesecu januarju 1898 je 120 strank vložilo 23.501 gld. 15½ kr., 75 strank vzdignilo 7267 gld. 91 kr., 25 strakam se je pa izplačalo posojil 12610 gld.

„Slovensko kat.-pol. društvo na Slatini“ bode imelo dne 13. februvarja t. l. ob treh popoldan v prostorih g. Fr. Ogrizeka pri sv. Križu tik Slatine svoj redni letni občni zbor, h kateremu so vabljeni tudi gg. državni in deželni poslanci, da bodo poročali o delovanju. Po zborovanju bode prosta zabava s petjem.

Občni zbor „Slovenskega čebelarkega društva“ se je vršil 24. dne t. m. v pisarni kmetijske družbe v Ljubljani. Občni zbor je izvolil predsednikom ravnatelja v Marijanišču, prečast. gosp. prof. dr. Frančiška Lampeta, podpredsednikom ravnatelja kmetijski družbe, g. Gustava Pirca, in odbornikom gg.: bogoslovca Rado Grmovnika, čebelarja Petra Pavlina, in učitelja Frančiška Rojino. Občni zbor je nadalje ukrenil izdajati strokovni list „Slovenski čebelar“, katerega uredništvo se je poverilo gosp. Fr. Rojini, učitelju v Smartinu pod Šmarno goro. Na predlog gosp. Murze iz Krapjega na Štajerskem se je odboru naročilo sestaviti nova društvena pravila, ki bodo omogočila snovanje podružnic „Slovenskega čebelarkega društva“ po Štajarskem, Koroškem in Primorskem. Pri tej priliki javljamo da bo vsak ud ki plača letnino (1 gld), dobival društveni list brezplačno. Odslej naj se vse pošiljatve, tičeče se „Slovenskega čebelarkega društva“, pošiljajo pod tem naslovom v Ljubljano.

Družbi sv. Cirila in Metoda v Ljubljani so od 15. do 31. januarja poslali: Podružnica v Trbovljah 30 gld. 25 kr. — Slavna posojilnica v Metliki 10 gld. — Ženska podružnica v Kranju po gospej Mariji Drukar 32 gld. 50 kr. kot odkupnino podružničaric od določiljanja novoletnih voščil. — Narodnjaki vranske podružnice za novoletno voščilo nabrali 7 gld. — Gosp. Matej

Kenič v Orehku pri Prestranku iz nabiralnika 75 kr. — Slavna posojilnica v Mozirju 25 gld. — Slavno „Bralno društvo“ v Rušah po tajniku č. g. kapelanu A. Šijanču 5 gld. — Slavna okr. posojilnica v Ljutomeru 10 gld. — Ženska podružnica v Sežani po blagajničarici gđ. Adeli Omahne 10 gld. 80 kr. udnine in 50 gld. za šesto pokroviteljstvo; pokroviteljica bode požrtvovalna bivša blagajničarica gđ. Antonija Drufovka. — Podružnica v Konjicah 22 gld. 50 kr. — Ormoška moška podružnica 34 gld. 11 kr. — G. Fr. Zagorjan 4 gld. 73 kr., nabrane pri g. Tratniku v Dolenji Vasi pri Cirknici. — Slavno uredništvo „Domovine“ v Celju po g. D. Hribarju nabralo 15 gld. 15 kr. — Vesela družba v župnišču v Remšniku zložila 5 gld. — Č. g. Avguštin Skočir, kurat v graški bolnici, za prosinec in svečan daroval 10 gld. — Slavno uredništvo „Slovenskega Naroda“ v Ljubljani po g. Jos. Nolliju nabralo 995 gld. 21 kr. — Iz nabiralnika g. veletržca Fr. Kolmana v Ljubljani 3 gld. — Kršč.-soc. slovenski delavci, vračajoč se od zagorske veselice nabrali v železniškem vozu 1 gld. 21 kr. — Vesela družba pri g. J. Spreitzerju v Ljubljani ob priliki blagoslovljenja nove hiše nabrala 4 gld. 15 kr. — Neimenovanec družbi za šolske sestre 12 gld. 50 kr. — Živeli vsi darovalci in nabiralci! Blagajništvo družbe sv. Cirila in Metoda.

Razne stvari.

Biskup Strossmayer je bil včeraj star 83 let. Dne 16. februarija t. l. obhaja šestdesetletnico svojega duhovništva. Sarajevski nadbiskup dr. Stadler je v ta namen izdal posebno okrožnico. Tudi sv. oče mu je čestital. Bog živi prvega Jugoslovana še dolgovrsto let!

„**Narodna Misao**“. Prva številka tega lista, ki je posvečen „jedinstvu i slobodi naroda, ljubavi i uzajemnosti braće“, nam je danes došla. Na čelu lista stojita Erazmo Barčič in dr. Franko Potočnjak. Živeli hrvatski rodoljubi, ki delujete za slogo med brati. List izhaja v Zagrebu jedenkrat na teden in stane 5 gld. na leto, 2 gld. 50 kr. za pol leta.

V Trstu se je ustrelil trgovec Fr. Monti, ker je napravil konkurz.

V Avstriji je bilo to leto 192 gimnazij in 92 realk. Na gimnazijah je bilo 62.446, na realkah 28.536 dijakov

Staro sliko, ki je baje iz prvega stoletja, je našel v Rimu starinoslovec Maruchi na Palatinu v Tiberijevi palači. Slika na presno predstavlja Kalvarijo pred mestom Jeruzalemom. Na Kalvariji je križ in zraven njega nekaj rimskih vojakov. Pod križem je napis „Crestus“.

Hrvatska umetnica. Milka Trnina je dobila adresu, podpisano od 1000 uglednih Monakovčanov, ki jo prosijo, naj ostane na tamošnji operi in ne odide v Hamburg.

V Moskvi bi moralo 900 dijakov ostaviti vseučilišče, ker niso mogli plačati kolegnine. A priredila se je zbirka, ki je to poravnala in jim tako omogočila nadaljevanje nauk.

Strup bučele proti strupu kače. Neki francoski kemik je nabral strup bučel ter ga vcepil psu, katerega je pičila kača. In na psu se niso pokazali nikaki simptomi zastrupljenja. Le mrzlica ga je nekaj časa tresla. Sicer je ostal zdrav.

Železnica na Montblanc. Najvišja vrhova v Evropi sta, kakor znano, „Devica“ in „Montblanc“ ali „Bela gora“ v Švici. No, na oba ta vrhova hočejo speljati ljudje železnico. Tega dela se je že lotila francoska tvrdka Saturin Favre, katera hoče graditi železnico na zobe do vrha gore Montblanc, to je 4500 metrov visoko. Ta železnica bode odprta prometu baje že l. 1899 — Pa reci kdo, da ljudje nimajo korajže in — denarja! Morda jo dobimo v kratkem tudi na — Triglav.

V Italiji je bil dne 1. februarija tolik vihar, da se je zrušilo mnogo tovarniških dimnikov. Dokaj delavcev je ubitih.

Ruske narodne pesmi. Vsako leto gre posebna ekspedicija, sedaj v te, sedaj v druge gubernije zapisovat stare narodne pesmi, in sicer na sredstva carjeva. Ekspedicije prireja Imperatorsko rusko geografsko društvo. V lanski ekspediciji sta bila skladatelj J. V. Ne-

krasov in pa tajnik etnografskega oddelka T. M. Istomin. Bili so v simbirski, penzenski in saratovski guberniji. Poleg pesmij, uže nabranih po teh gubernijah, zapisali so še 92 novih, izmed katerih je le malo varijant doslej zbranih; zanimive so v etnografskem in glasbenem pogledu; nekatere so še iz tatarskih dob.

Proračun ruskega carstva za tekoče leto redni dohodki 1.364.458.217 rubljev, izredni dohodki 3.300.000 rubljev, preostatek v državni blagajni 106.291.706 rubljev. Troški pa: redni 1.350.085.213 rub. izredni troški 123.964.710 rub. Preostaja torej 14.373.004 rubljev. Dohodki so se povišali letos za 46.091.277 rubljev, stroški pa za 66.226.315 rubljev.

Pisemništvo česke. Nedavno je v Pragi izšel prvi bogato ilustrovani snopič novega spisa o literaturi češki, t. j. dr. V. Flajšhans-a „Pisemništvo česke“. Delo, kakor kaže prvi zvezek, se bode moglo meriti, kar se tiče podob in snimkov, z vsakim podobnim delom francoskim ali nemškim. Cena je jako nizka, samo 36 kr. snopič (vseh bode 15), vsebino pa podaja pisatelj, več svojih nalogi, v jako poljudni, zanimivi in lahkoumevni besedi. Zato to delo tudi Slovencem toplo priporočamo.

Tatvina in ubojstvo na parniku. Včeraj je priplul parnik „Fürst Bismark“ iz New Yorka v Neapelj. Tu je naznanila neka gospodičina Amerikanka, da ji je bilo ukradenih med potjo za 200.000 lir dragocenosti in denarja. Preiskovanje ni dokazalo ničesar. Na istem parniku se je sprl med potoma neki španski potnik z jednim postreščekom ter je ustrelil nanj s samokresom. Postrešček je ostal takoj mrtev. Ubijalca je policija zaprla.

Nova civilna pravda.

Postopanje pri sodiščih prve stopinje.

(Nadaljevanje.)

c) Listine, in te so javne, ali zasebne listine, in pa trgovinske knjige.

Javne listine, namreč one listine, katere so zapisali v to pooblaščen javni uradi in njih za zapisavanje listin pooblaščen in v to zaprišeženi uradniki ter po c. kr. notarjih zapisani menični protesti, dovedejo popolni dokaz, in zakon pripušča domnevanje, da so pristne.

Zasebne listine dokazujejo popolnoma dejstva proti onim, ki so jih zapisali in podpisali, oziroma kojih podpis je na listini poverjen. Pristnost zasebne listine velja pa za neoporočeno, ako se nasprotnik dokazovalca ni izrazil o pristnosti listine, oziroma ako ostale postranske izjave nasprotnika ne kažejo, da se hoče listini pristnost odrekati.

Ako se listini ali pa podpisu na listini pristnost odrekuje, tedaj mora pristnost oni dokazati, kateri listino kot dokazilo navaja. Pristnost listine je pa mogoče po primerjanju spisov dokazati, in to zamore sodišče samo vedeti ali pa pokliče zvedence, da preiskujejo pisavo. Njih izvid je potem dokaz za pristnost ali oziroma za nepristnost.

Trgovinska knjiga dožene pa le polovični dokaz, kakor do zdaj, in treba je ta dokaz dopolniti. Za ta slučaj ne velja tedaj prepričanje sodnika. Da se pa dokaz po listini izvede, je treba dotično listino sodišču predložiti. Ako ima dokazovalec sam listino, jo mora predložiti sodišču tako, da jo sodnik in nasprotna stranka pregledata. — Za slučaj pa, da dokazovalec trdi, da poseduje listino, na katero se sklicuje nasprotnik, ukaže sodišče istemu, da mora listino sodišču predložiti. Le ta se pa le za slučaj predlaganju sme protiviti, ako razkriva listina obiteljsko življenje, ako bi se s predložitvijo kaka častna dolžnost krčila, ako bi po vsebini listine nevarnost nastala za stranke ali druge osebe, da jih sramota ali kazensko zasledovanje zadene, in ako bi se dolžnost tajnosti krčila. Mogoče je pa tudi, da posreduje listino oseba, katera stoji izvan pravde. V tem slučaju mora pa dokazovalec najprvo sodišču verodostojnost dokazati, da poseduje tretja oseba listino, in potem naloži sodišče dotični osebi, da mora listino predložiti.

d) Zaslisanje strank za priče uvedel je zakon mesto prisege. Ali to dokazilo sme sodnik le tedaj uporabljati, ako ni mogoče za razsodbo odločilnih dejstev niti po dokazilih, katera so stranke ponudile, niti po drugih dokazih, katere bi sodišče samo pripustilo, dokazati.

Zaslišati so pa stranke za priče po pravdnem sodišču samem, le izjemoma sme se drugemu sodniku zaslisanje prepustiti, in to le tedaj, ako dotična stranka nikakor ne more k pravdnemu sodišču priti.

Ako je sodišče sklenilo, da je zaslisanje strank pripustiti, najprej zasliši sodnik tedaj obe stranki o dotičnem dejstvu, ne da bi stranki prisegli. Na podlagi tega zaslisanja sklene sodnik šele, katera stranka bode v spornem dejstvu pod prisego izpovedala, ker le ena stranka sme o istem dejanju za pričo zaslišana biti.

Krivo pričanje stranke zasleduje in kaznuje kazensko sodišče.

Zakon pa ne pripušča, da bi se stranke silile v to, da morajo kot priče izpovedovati.

S to naredbo preprečilo se bo v zadnjem času ponavljajoče se kazensko zasledovanje strank zaradi krive prisege, ker bo sodnik sam po dejanskih okoliščinah uvaževal, katera stranka se zasliši za pričo, oziroma kateri stranki je več verjeti.

Poslano. *)

Z ozirom na interpelacijo obč. svetnika Škerjanca in opazko g. župana Hribarja v obč. seji dne 3. februarija t. l. moram sledeče pojasniti:

Prevzel sem samo dovažanje ledu, ne pa dobavo ledu. Če sem pa jaz, kot privatni podjetnik, dovažal led tudi v druge ledenice, sem to storil s svojim ledom, katerega sem kupil od g. Doberleta in društva nemškega drsalističarja. Ni tudi res, da bi mestni delavci name čakali tri dni, kar naj se mestni oče Škerjanec informuje pri delavcih. Res je, da sem jaz 2 dni vozil led v mestno klavnico, katerega je bilo 40 voz. Takoj sem pričel z dovažanjem ledu v mestno klavnico, ko je g. Ferlinz napolnil mestno ledenico, katero ima v najemu. Dva na enkrat pa ne moreva izvažati ledu. Žalibog je nastopil pozneje jug, ki tudi v Škrjančevi gostilni ledu ne dela. Sploh se pa čudim, da je občinski svet interpelacijo Škerjančovo tako mirno poslušal, ker v stvarno interpelacijo pač ne spadajo stvari, kako se jaz v občinskem gospodarstvu privatno izražam. Menda je slavne mestne očete razveselilo, da je Škerjanček v štirih letih vendar jedenkrat zapel! Škerjanču želim v bodoče več sreče, katero bode gotovo imel, kadar bo dobil pojem o kakem podjetju. Prepričani naj bodo on in drugi mestni očetje, da jaz ne bodem nikogar prašal, kadar bodem hotel poleg mestnega podjetja še kako drugo podjetje prevzeti, ker imam za to kot davkoplavevalec neomejeno pravico. Dobro bi tudi bilo, ko bi Škerjanec z interpelacijo toliko časa počakal, da bi zima minila, potem bi se ložje pritoževal, da v mestni klavnici ledu ne bo.

Jožef Turk,
občinski svetnik.

*) Za to »poslano« je vredništvo odgovorno le toliko, kolikor določa zakon.

Slovinci! Spominjajte se o vsaki priliki šolske družbe sv. Cirila in Metoda.

Otvoritev trgovine v Idriji!

Anton Jelenec.

Udano naznanjam, da sem 1. februarija t. l. otvoril svojo bogato založeno trgovino

s špecerijskim blagom

(prej Franc Kos) ter tem potom priporoča

svojo domačo tvrdko

vsem cenjenim Idrijčanom in okoličanom v blagohotno podpiranje.

➡ Poštene cene! Dobro blago! ➡

Z najodličnejšim spoštovanjem

Anton Jelenec,
trgovec v Idriji.

17 (3-2)